

РЕШЕНИЕ

№ 239

София, 20 май 2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на Република България, трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на тридесет и първи януари две хиляди двадесет и пета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: КРАСИМИРА МЕДАРОВА

ЧЛЕНОВЕ: ДАНИЕЛ ЛУКОВ

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ

при участието на секретар Невена Пелова и в присъствието на прокурора от ВП Петя Маринова, като изслуша докладваното от съдията Даниел Луков наказателно дело № 573/2024 година по описа на Върховния касационен съд, за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по жалби от защитниците на подсъдимия Г. С. срещу въззивно решение № 134 от 22.04.2024 г. на Апелативен съд – София, постановено по в.н.о.х.д. № 623/2023 г. по описа на същия съд.

В жалбата от адв. М. Х. се изтъкват всички касационни основания по чл. 348, ал. 1 от НПК, като нарушението на процесуалните правила е довело и до неправилно приложение на материалния закон. Претендира се постановяване на решението въз основа на предположения, при пренебрегване на презумпцията за невиновност, липса на съвкупен анализ на доказателствата, игнориране и превратно тълкуване на част от доказателствата, позоваване на недопустими доказателства и доказателствени средства, превратно тълкуване на експертните заключения и свидетелските показания, липса на обсъждане на съществуващите противоречия в доказателствените източници, респективно липса на мотиви при съществуващите противоречия кои от доказателствата се възприемат и поради какви съображения, излагане на взаимоизключващи се фактически изводи, довели до неясна воля на съда, липса на мотиви и нарушение на чл. 339, ал. 2 от НПК.

Относно обвинението по чл. 343, ал. 3 от НК се твърди, че авторството на деянието не е доказано по един несъмнен и категоричен начин, тъй като се базира само на косвени доказателства, които не водят на единствен и еднозначен отговор на този въпрос. Съмненията в тази насока се обосновават с наличието на ДНК материал от подсъдимия на предното пасажерско място и по предна дясна врата на автомобила му, местонахождението на обувката му – в зоната на предното пасажерско място, установеното от видео-техническата експертиза излизане на подсъдимия от предна дясна врата на автомобила след станалото ПТП, както и установеното от токсикологичната експертиза, изключваща възможността по категоричен начин да се отговори на въпроса относно наличието на наркотични вещества или техни аналози в кръвта на подсъдимия към момента на деянието. Неправилно съдът приел употребата на наркотични вещества или техни аналози за доказана със свидетелските показания на св. Й.. Такова доказване (със свидетели), според защитника, било недопустимо, поради обстоятелството, че употребата на наркотични вещества рядко имала като резултат изменение във външното видимо

състояние на употребилите ги, а вида и съдържанието на конкретно употребеното наркотично вещество и неговото евентуално въздействие върху дееца са установими само с експертиза. Наведените от защитата в тази насока възражения не били обсъдени от апелативната инстанция и не получили своя отговор с въззивното решение, което довело до нарушение по чл. 339, ал. 2 от НПК. По това обвинение основание за квалифициране на случая като особено тежък дал тежкия съставомерен резултат, но това не било достатъчно за обосноваване на тази именно квалификация.

По отношение на обвинението по чл. 354а от НК в обвинителния акт, а впоследствие и в мотивите на съда, липсвало описание на каквато и да било неправомерна дейност на подсъдимия, релевантна за престъпната съставомерност по този пункт от обвинението. От приетото от инстанциите по фактите не се установявало както държането на наркотичното вещество, така и умишъла на дееца. Не била установена връзката между подсъдимия и откритото при огледа на автомобила му наркотично вещество, респективно неговото държане и умишъла за това.

Относно деянията по чл. 343, ал. 3, чл. 316 от НК и чл. 354а от НК събраните по делото доказателства не обосновавали несъмнен извод за авторството им и за тяхното осъществяване от обективна и субективна страна от подсъдимия.

С признаването на подсъдимия за виновен при така изложените съображения бил нарушен материалният закон предвид неговото (на подсъдимия) осъждане по посочените текстове от НК.

Съдът неправилно приложил закона и при отмерване на наложеното на подсъдимия наказание. Квалифициращите деянието елементи били отчетени и като отегчаващи обстоятелства, което довело и до техния превес при определяне на наказанието. Защитникът е на мнение, че дори и при позоваване на критерии, свързани с обществен интерес и генералната превенция, несъответствието на наложеното наказание е такова, че осъществява признаците на явна несправедливост на същото.

Претендира се за отмяна на въззивното решение и оправдаване на подсъдимия по всички повдигнати обвинения. Като алтернатива се претендира отмяна на решението и връщане на делото за ново разглеждане на въззивната инстанция за отстраняване на допуснатите процесуални нарушения. Като втора алтернатива се иска прилагането на закон за по-леко наказуемо престъпление и намаляване на размера на наложеното на подсъдимия наказание.

В жалбата от адв. Б. К. отново се претендират всички касационни основания. Внимателният прочит на същата сочи (независимо от цялостното обжалване на решението на САС), че развитите в нея доводи и съображения касаят само и единствено обвинението по чл. 343, ал. 3 от НК по отношение на подсъдимия С. и предложената аргументация на сочените за допуснати нарушения, обуславящи наличието на всички касационни основания, се отнася само и единствено до това обвинение. Твърди се, че въззивният съд не е направил собствен анализ на доказателствата по делото и не е дал отговор на правените пред него възражения от защитата. В жалбата неколккратно се подчертава, че основното възражение касае липсата на мотиви в постановения въззивен съдебен акт, липса на собствен за апелативната инстанция анализ на събраните доказателствени източници, което е довело и до неясна воля на съда. Съдът не бил допуснал поискана нова автотехническа експертиза, което попречило за разкриване на обективната истина и оттам рефлектирало върху правото на защита на подсъдимия С.. Неконкретизирано се твърди, че някои от доказателствените искания на защитата били оставени неоснователно без уважение, а доказателствените източници са

кредитирани избирателно, едностранчиво, като им е придадено значение и съдържание, различно от действителното. Изводите на съда относно фактите по всяко едно от повдигнатите на подсъдимия обвинения били изградени на негодни доказателствени средства и при несъществуваща доказателствена основа. При оценката на доказателствения материал съдът нарушил формалната логика, като в резултат на това неправилно бил приложен и материалния закон. В решението си САС не бил обсъдил нито един от правените пред него доводи от страна на защитата на подсъдимия, което представлявало нарушение по чл. 339, ал. 2 от НПК, а като отказал доказателствените искания на защитата, съдът нарушил както чл. 13 от НПК, задължаващ го да разкрие обективната истина, така и чл. 107 от НПК, тъй като отказал да събира доказателства, оправдаващи подсъдимия. С лишаването на подсъдимия от възможността да сочи доказателства и да се позовава на тях било съществено нарушено правото му на защита, а оттам и на справедлив съдебен процес по смисъла на чл. 6 от ЕКПЧ. С жалбата се оспорва авторството на престъплението по чл. 343, ал. 3 от НК, като се твърди, че е недопустимо присъдата да почива на косвени доказателства, при наличието на преки такива, които ги оборват. Съдът следвало да назначи нова разширена автотехническа и съдебномедицинска експертиза, която да преодолее разминаванията между наличните по делото експертизи относно причинените на подсъдимия травматични увреждания. Съдът не бил взел под внимание заключението на назначените ДНК експертизи, от които се установявало наличието на биологичен материал и от други лица по дръжките на двете предни врати и волана на автомобила на подсъдимия, а установените от С. следи по скоростния лост доказвали само неговото присъствие, а не и управление на този автомобил. Твърди се, че съдът превратно е тълкувал заключението на приетата във въззивната инстанция нова експертиза (най-вероятно се има предвид комплексната съдебномедицинска и химикотоксикологична експертиза), като в разрез със заявеното от експертите съдът бил приел наличие на наркотично вещество в организма на подсъдимия към момента на настъпилото ПТП със съставомерен резултат. Въззивният съд не спазил изискванията на чл. 14 от НПК, като постановил решението си въз основа на предположения и хипотези, като оневиняващи подсъдимия доказателства са били игнорирани и въззивният съд не отстранил допуснато от първата инстанция нарушение, свързано с неправилен отказ да бъде удовлетворено доказателствено искане на защитата (и тук най-вероятно в жалбата се има предвид назначаване на нова автотехническа експертиза), която пък би могла да подкрепи заявеното от свидетелката, чиито показания са били приети за спорни от решаващия съд (ВКС приема, макар и трудно изводимо от посоченото в жалбата, че се имат предвид показанията на св. В. А.). За страните останало неясно по какви съображения нейните показания не били кредитирани, като мотиви не били изложени и защо съдът е приел, че в автомобила не е имало други лица, освен подсъдимия С.. Липсвали и мотиви защо САС не кредитира показанията на свидетелите Т., М., Г., К., Н., Б. и Я. относно еднопосочните им твърдения, че от автомобила на подсъдимия са излезли две момичета и един мъж. Като съществено процесуално нарушение се изтъква и неназначаването на експертиза, която да установи какво е било състоянието на подсъдимия след реализираното ПТП.

В резултат на претендираните процесуални нарушения и пропуски в аналитичната дейност на контролираната инстанция се твърди и нарушението на материалния закон по всички повдигнати на подсъдимия обвинения.

Претенцията за явна несправедливост на наложеното наказание се аргументира с неговия размер, както и с несъобразяване от страна на съда на

продължителността на задържането под стража и воденото наказателно производство.

Иска се, макар и не изрично заявено, отмяна на решението на САС и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на апелативната инстанция за отстраняване на допуснатите процесуални нарушения. Единствено в тази жалба, макар и без каквито и да било аргументи в негова подкрепа, е направено общо оплакване от неправилното осъждане на подсъдимия да заплати обезщетения на близките на пострадалите.

В съдебното заседание пред касационната инстанция представителят на ВП намира, че жалбите следва да се оставят без уважение.

Подсъдимият С. се явява в съдебното заседание пред касационната инстанция, като заявява, че не желае адв. К. да го представлява пред ВКС. Заедно със защитника си адв. Х. поддържат подадената от последния жалба с направените искания и заявените съображения. Акцентират върху липсата на доказателства, че подсъдимият е управлявал процесния автомобил след употреба на наркотични вещества по време на станалото ПТП, като аргумент в тази насока сочат по-късното задържане на подсъдимия и липсата на данни дали подсъдимият не е употребил такива след станалото ПТП. Наблягат върху разминаванията между двете назначени токсикологични експертизи, при което първата не установила наличието на наркотично вещество в кръвта му. На следващо място твърдят, че незаконосъобразно при определянето на случая като особено тежък съдилищата са се обосновали с квалифициращите деянието признаци като употребата на наркотични вещества, бягството на подсъдимия от местопроизшествието, неговата неправопоспособност като водач на МПС, причиняването на смърт на повече от едно лице, както и допуснатите от него нарушения на правилата за движение. На последно място се претендира незаконосъобразно приложение на разпоредбата на чл. 24 от НК, като се иска неговата отмяна.

От своя страна подсъдимият поддържа казаното от защитника си в съдебното заседание, като изразява съжаление за случилото се и иска намаляване на размера на наложеното му наказание.

Частните обвинители Д., Д., А. Д. и Д. Т. не се явяват, като от тяхно име повереникът им адв. М. претендира за неоснователност на касационната жалба, като акцентира на обстоятелството, че свидетелката А. е депозирала молба пред ВКС, с която заявява, че се отрича изцяло от дадените от нея показания пред въззивния съдебен състав.

Частният обвинител Д. С. се явява лично. Не се явяват частните обвинители А., М., Ю. Р. и Р. Р., като за тях се явява повереникът им адв. П. Д. и също претендира за неоснователност на касационната жалба на подсъдимия, като отново изтъква оттеглените показания на св. А..

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на правомощията си по чл. 347, ал. 1 от НПК, намери за установено следното:

С присъда № 70 от 21.04.2023 г. на Софийски градски съд, постановена по н.о.х.д. № 4760/2022 г., подсъдимият Г. С. е бил признат за виновен в извършването на пет престъпления, съответно по чл. 343б, ал. 3 от НК, за което на основание чл. 54, ал. 1 от НК му е било наложено наказание от две години и шест месеца лишаване от свобода и глоба в размер на 1300 лв.; по чл. 316 вр. чл. 308, ал. 2 вр. ал. 1 от НК, за което на основание чл. 54, ал. 1 от НК му е било наложено наказание от пет години лишаване от свобода; по чл. 345, ал. 1 от НК, за което на основание чл. 54, ал. 1 от НК му е било наложено наказание от единадесет месеца лишаване от свобода; по чл. 354а, ал. 3, т. 1 от НК, за което на основание чл. 54, ал.

1 от НК му е било наложено наказание от три години лишаване от свобода и глоба в размер на 7000 лв. и по чл. 343, ал. 3, б. „б“ вр. ал. 1, б. „в“ вр. чл. 342, ал. 1, като е причинил смъртта на повече от едно лице и случаят е особено тежък, за което на основание чл. 54, ал. 1 от НК му е било наложено наказание от шестнадесет години лишаване от свобода.

Бил е приложен чл. 23, ал. 1 от НК, като на подсъдимия е било наложено едно общо най-тежко наказание в размер на шестнадесет години лишаване от свобода, което по реда на чл. 24 от НК е било увеличено с още четири години или всичко общо наказание в размер на двадесет години лишаване от свобода, търпимо при първоначален строг режим, към което наказание е било присъединено и наказанието глоба в размер на 7000 лв.

Било е приспаднато от наказанието лишаване от свобода времето, през което подсъдимият е бил задържан под стража.

Съдът е осъдил подсъдимия да заплати на гражданските ищци обезщетения за претърпените от тях неимуществени вреди, както следва : на Д. С. сумата от 200 000 лв., като до пълния предявен размер иска е бил отхвърлен, на М. М. сумата от 200 000 лв., като до пълния предявен размер иска е бил отхвърлен, на А. А. сумата от 150 000 лв., като до пълния предявен размер иска е бил отхвърлен, на Ю. Р. сумата от 150 000 лв., като до пълния предявен размер иска е бил отхвърлен. Всички претенции са били уважени ведно със законната лихва от датата на увреждането до окончателното изплащане на същите. Искът на Р. Р. е бил отхвърлен изцяло.

Съдът се е произнесъл и за разносните по делото.

По въззивна жалба от защитника на подсъдимия, с въззивно решение № 134 от 22.04.2024 г. на Апелативен съд – София, постановено по в.н.о.х.д. № 623/2023 г. по описа на същия съд, присъдата на първата инстанция е била изцяло потвърдена.

Касационните жалби са подадени в срок, поради което и се явяват допустими. Разгледани по същество, същите са неоснователни.

Тъй като жалбите са две, като се констатира общи възражения, макар и мотивирани по различен начин, както и единични такива, специфични за съответния оплакващ се, за яснота на тезите и липса на ненужни повторения и препращания, този съд ще построи изложението си на базата на преценка на жалбите не поотделно, а на обобщено формулиране на поставените проблеми и даване на съответни отговори. Фокусирането в тази връзка следва да бъде свързано с визираните в НПК касационни основания, като естествено, за да се прецени дали е нарушен материалният закон, най-напред трябва да се обмисли доколко процедурно вярно решаващият контролиран съд е достигнал до приетата фактология, откъдето е извел и приложените разпоредби на НК, наред с доводи за годността на неговата процесуална дейност при изготвяне на атакувания съдебен акт.

На вниманието на касационната инстанция са поставени (с малки изключения) същите възражения, които жалбоподателят вече е правил пред апелативния съд и които възражения са намерили своя адекватен и мотивиран отговор в решението на апелативната инстанция.

Основното възражение, направено от защитниците на подсъдимия С., отчитано от ВКС като най-общо, но и чийто отговор предпоставя съдбата на настоящото производство, е свързано с това, че въззивната инстанция не е отговорила на всички изтъкнати доводи във въззивната жалба на подсъдимия, което бива винаги отчитано като съществено нарушение на процесуалните правила – първо поради липса на дължими мотиви по смисъла на чл. 339, ал. 2 от НПК, в какъвто смисъл има изрично направено искане в жалбите, и втори път – поради

нарушаване на правото на защита на привлеченото към наказателна отговорност лице.

ВКС не констатира обжалваното решение да страда от такъв порок. Същото е изготвено в пълно съответствие с изискванията на чл. 339, ал. 2 от НПК. Необходимо е да се посочи, както ВКС е отбелязвал многократно в своите съдебни актове, че казаното се отнася не до всякакви, а само до онези възражения по съображенията в атакувания съдебен акт, без отговор на които не би станала ясна волята на инстанцията по същество, каквато е в случая САС. Както е известно, не всяко допуснато процесуално нарушение води до необходимост от отмяна на атакувания акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд, а само това, което безусловно и неминуемо е повлияло върху правилността на съответните присъда или решение. Въззивният съд е проявил процесуална активност, като е провел съдебно следствие, включително и по направените от защитата доказателствени искания, като е достигнал до извод, че така попълнената доказателствена съвкупност не води до изменение на изводите на първоинстанционния съд по релевантните за отделните обвинения факти. В решението си съдът ясно и аргументирано е посочил основанията, поради които не приема доводите, изложени в подкрепа на жалбата от защитника на подсъдимия С.. Не намира опора в данните по делото заявеното оплакване, че САС не е изпълнил задължението си да извърши собствен анализ на събрания и относим доказателствен материал, като не се констатира и твърдяната от защитата липса на доказателства, която да е довела до неизясняване в пълнота на фактическата обстановка по делото по отделните пунктове на повдигнатите спрямо подсъдимия общо пет обвинения. Апелативният съд е извършил самостоятелен анализ на събраните по делото доказателствени източници и е достигнал до същите фактически и правни изводи като първата инстанция с малки и несъществени корекции.

Както се посочи и по-горе, основните оплаквания на касаторите се отнасят до осъждането на подсъдимия за извършено престъпление по чл. 343, ал. 3, б. „б“ вр. ал. 1, б. „в“ вр. чл. 342, ал. 1 от НК, поради което и най-напред ВКС ще спре вниманието си на него, независимо от разликата в хронологията на извършването на отделните престъпления.

Непредубеденият прочит на атакувания съдебен акт показва, че по един убедителен начин съдът е защитил тезата си относно механизма на настъпване на реализираното на 05.07.22 г. ПТП, както и относно авторството на същото. Впрочем, основният проблем, видян от защитата по отношение на това обвинение, касае именно авторството на деянието, тъй като същото било установено само въз основа на косвени доказателства, които не водят на единствен и еднозначен отговор на този въпрос, а според жалбата на адв. К. и при наличие на преки такива, които ги оборвали – визират се показанията на св. А., които безмотивно били отхвърлени от САС, както и показанията на свидетелите Т., М., Г., К., Н., Б. и Я. относно еднопосочните им твърдения, че от автомобила на подсъдимия са излезли две момичета и един мъж, също безмотивно останали некредитирани от решаващия съд.

Упрекът не може да бъде споделен, тъй като не намира опора в данните по делото. Правилно е било прието, че спор относно механизма на станалото произшествие и резултата от него, както и относно присъствието на подсъдимия в процесния автомобил (марка) няма, а единствено се оспорва авторството на деянието, дотолкова, доколкото подсъдимият последователно е отричал това обстоятелство пред долустепенните съдилища и е твърдял, че е бил само пътник. В съдебно заседание пред ВКС позиция в защита на това възражение не се разгръща,

а се акцентира само и единствено върху липсата на доказателства, че подсъдимият е управлявал автомобила след употреба на наркотични вещества по време на станалото ПТП, че незаконосъобразно при определянето на случая като особено тежък съдилищата са се обосновали с квалифициращите деянието признаци като употребата на наркотични вещества, бягството на подсъдимия от местопроизшествието, неговата неспособност като водач на МПС, причиняването на смърт на повече от едно лице, както и допуснатите от него нарушения на правилата за движение, а подсъдимият от своя страна заема позицията, че желае намаляване на размера на наложеното му наказание.

Изключително подробно и аргументирано в проверявания съдебен акт (стр. 33-48 от решението) съдът се е занимал с въпросите за авторството на инкриминираното деяние по чл. 343, ал. 3, б. "б" вр. ал. 1, б. „в“ вр. чл. 342, ал. 1 от НК. Законосъобразно е достигнато до извода, че събраните доказателства, независимо че са с косвен характер, убедително сочат именно подсъдимия като водач на автомобила (марка) на инкриминираната с обвинителния акт дата и в частност към момента на настъпването на произшествието Съдът внимателно е проследил цялата верига от косвени доказателства, уличаващи подсъдимия като извършител на деянието и е подложил на самостоятелен анализ всяко едно от тях.

На първо място съдът е стъпил на безспорно установения факт, признат и от самия подсъдим, че се е намирал в автомобила към момента на катастрофата. За да приеме това обстоятелство, съдът е обсъдил намерената на предна дясна седалка маратонка на подсъдимия С. (за разлика от първоинстанционния съд, който приел, че тя се намирала в предна дясна част на автомобила), като въз основа на назначената съдебно-техническа експертиза правилно е било прието, че тя е идентична с лявата маратонка на подсъдимия, открита впоследствие при претърсването в дома на последния.

На следващо място коректно съставът на САС е интерпретирал и заключението на обобщената ситуационна видеотехническа експертиза № 252/18.08.22 г. (т. 18, л. 22 ДП), която онагледено е представила целия снимков и видео материал на отдалечаващото се от местопроизшествието лице, заснето от различни обекти по протежението на целия си маршрут на движение – от (улица) по кварталните улици (улица), (улица), (улица) и (улица) до вътрешно-кварталното малко кръстовище между улиците (улица) и (улица). От тази експертиза съдът с основание е приел, че именно подсъдимият е лицето, което се е отдалечавало от мястото на катастрофата, обут с една лява маратонка, накуцвайки с десния си бос крак. Тази експертиза е анализирала всички записи на движение на лицето и при сравнително съпоставяне на анатомичните признаци, при сравнение със снимки на подсъдимия С., се установило пълно сходство по отношение на охраненост, походка, стойка, височина, пропорции на елементи от тялото, както и характерни татуировки по главата, ръцете и тялото му, а така също и по външните дрехи и аксесоари.

В подкрепа на извода за авторството на деянието съдът е отделил нужното внимание и на откритите по време на огледа вещи във вътрешността на автомобила, сред които три броя мобилни телефони, на чийто екран след активиране се появява изображение на подсъдимия С., сгъваем нож, автомобилни ключове, камуфлажна маска, полицейска стоп-палка, дървен кръст и слънчеви очила. От положените от инстанциите по фактите усилия и в резултат на назначена ДНК експертиза е било установено, че по тези вещи има установен ДНК материал на подсъдимия. Такъв материал, само че от двете жертви на катастрофата, е бил открит и по издетите от неговото жилище дрехи и бельо, с които е бил облечен в нощта на инцидента.

Все в тази връзка са и установените от протокола за оглед на лице и СМЕ № 56/22 г. с в.л. М. телесни повреди на подсъдимия, за които САС правилно е преценил, опирайки се на експертното мнение, че е напълно възможно да са получени при станалото ПТП. Като едно допълнително основание за този му извод се явяват коректно интерпретираните от съдебно заседание разяснения на експерта М., съгласно които при подсъдимия С. е налице такава множественост и локализация на телесните му увреждания, че освен с настъпилото произшествие, няма с какво друго да бъдат свързани и няма какво друго да ги причини по този начин.

От вниманието на въззивната инстанция не са убягнали, поради което и оплакванията на касаторите в тази им част също не могат да бъдат споделени, единствените преки доказателствени средства, но с обратна насоченост, поддържащи версията, че автомобилът не е бил управляван от подсъдимия по време на катастрофата, и това са неговите обяснения и показанията на св. В. А., на чиито показания, особено в жалбата на адв. К., се отдава голямо значение.

Непредубедения прочит на атакувания съдебен акт не сочи на претендираната с жалбите липса на съвкупен анализ на доказателствата и превратно тълкуване на показанията на тази свидетелка, респективно на обясненията на подсъдимия. Напротив, видно от мотивите на съдебното решение, САС е подложил на задълбочен анализ защитната версия на подсъдимия, при което, след подробен анализ на нейните различни вариации за станалото на инкриминираната дата, с основание я е отхвърлил като несъстоятелна и като противоречаща на останалия събран доказателствен материал. Апелативната инстанция се е солидаризирала с позицията на първата такава и не е намерила за установено прокарваното твърдение на защитата първо за това, че подсъдимият е бил отвлечен на 05.07.22 г. от свои конкуренти, без спомен откъде точно, както и без каквито и да било спомени до момента, в който полицаи нахлули в дома му и започнали да го бият, както и че автомобилът (марка) изобщо не е негов и второ – за промяната в неговата позиция, че всъщност на тази дата две непознати момичета искали да наемат автомобила му и да проведат пробно шофиране, при което едното от тях, по време на това шофиране, предизвикало катастрофата, а другото през това време пътувало на задна дясна седалка, а самият подсъдим се возел на предна дясна седалка и след удара нямал спомен за нищо. Версията за отвлечането подсъдимия е заявил в разпита си на 09.07.22 г., в присъствието на своя защитник адв. Х., като тези негови обяснения са били прочетени по реда на чл. 279 от НПК от СГС и правилно САС е отказал да се отнесе към тях с кредит на доверие. Самият С. се е отрекъл от тези си изявления, като включително е оспорвал както провеждането на този разпит, така и подписа си в протокола от последния. Апелативната инстанция е допълнила мотивите на СГС, като допълнително се е позовала на показанията на свидетелите И., П. и С., от които коректно е било прието, че именно подсъдимият е лицето, което е ползвало процесния автомобил, а и в последващи свои обяснения пред първата инстанция С. също признава, че през деня именно той го е управлявал. За да отхвърли тази първоначална версия на подсъдимия, САС се е позовал и на изготвената по делото СМЕ (л. 128, т. 8 от ДП), посредством която правилно е била отхвърлена и версията за упражнено спрямо него полицейско насилие по време на задържането му от органите на МВР на следващия ден.

Променената версия на подсъдимия за управлението на автомобила му от непознато за него момиче също е била подложена на самостоятелен анализ от САС и без разсъжденията му да търпят упрек от ВКС, правилно е била отхвърлена със споделими аргументи. Тази „нова“ версия на подсъдимия, независимо от наличните в нея вариации (първо, че са били момче и момиче и шофирало момчето,

а впоследствие – две момичета, които искали да наемат автомобил и шофирало едното от момичетата) с основание е била приета за категорично опровергана от останалия събран доказателствен материал – показанията на свидетели и експертни заключения. Най-напред твърдението на С., че след катастрофата спомените му се губят и се възстановили чак след прибирането му вкъщи, е прието за несъстоятелно от САС не произволно, а на базата на подробен отговор, стъпил не без основание на показанията на свидетелите С. и И., от които са изведени търсената от тях от страна на подсъдимия помощ – появил се, накуцвайки, малко след 23.30 ч. в автомивката на хотел (хотел), стопанисвана от него самия, провеждането на телефонен разговор с пристигналата на място след това св. С. Р., занасянето на исканата стълба и начина, по който се е качил с нея в апартамента си.

Експертно изследваните кадри от бягството на подсъдимия от местопроизшествието също са потвърдили заявеното от тези свидетели, при което изводът на САС, че всичко това демонстрира рационално и подредено поведение, е доказателствено обезпечен и не е плод на превратно тълкуване или липса на анализ на доказателствените източници.

По-нататък, аргументирано е бил даден отговор и на тезата на подсъдимия за началната точка на движението на автомобила му във въпросната вечер. В тази връзка съдът се е доверил на заявеното от св. Г., че черното (марка) се е движело в посока от (улица) и достигайки (улица) е направило десен завой с бърза скорост и на червен светофар. При това съдът е изложил и съображенията си защо се отнася с кредит на доверие към неговите показания в тази им част, а именно понеже са били подкрепени и от заключението на изготвената видеотехническа експертиза с в.л. П.. По тези съображения пък показанията на св. В. А. за маршрута на движение са били приети за недостоверни.

Съдът аргументирано е обсъдил правеното и пред него възражение относно излизането на подсъдимия от предна дясна врата, което, съчетано с намирането на неговата маратонка в предната дясна част на автомобила, обосновавало извод, че не С. е бил водач на черното (марка). В тази връзка съдът е направил уточнението, че всъщност маратонката на подсъдимия е била открита по време на огледа не в предна дясна част, а на предната дясна седалка на автомобила, видно и от протокола за оглед с приложения към него фотоалбум. На следващо място съдът се е мотивирал защо приема, че механизмът за оставането на обувката на предната дясна седалка е при преместването на подсъдимия от шофьорското място към дясната пътническа седалка след удара, получило се в резултат на инерционните сили, обяснени и от експерта К. в съдебното заседание на 10.04.23 г, при което се е наложило и да се преодолява намиращия се между двете седалки борд със скоростния лост на автомобила. Съдът се е аргументирал и защо приема подсъдимият да излиза през предна дясна врата – след удара в шахтата и разделянето на автомобила (марка) на две части – предна и задна, деформациите са довели да блокиране на възможността за преминаване през лявата предна врата, а в същото това време, установимо от протокола за оглед и фотоалбума към него, онагледяващ състоянието на автомобила веднага след ПТП, отделената предна част е била с широко отворена предна дясна врата.

По-насетне, все във връзка с установяването на авторството на това деяние, съдът се е занимавал и с показанията на свидетелите Г., Т. и М., като техните показания не са били интерпретирани превратно, в какъвто смисъл са направени твърдения в касационните жалби, а същите са били оценени съобразно тяхното действително съдържание и смисъл. Вярно е преценено, че не показанията на св. Г. подкрепят казаното от подсъдимия, а точно обратното – подсъдимият С. е този, който съставя своята версия за наличие на други лица в автомобила му,

респективно, че непознато за него момиче е управлявало колата в момента на станалото произшествие, съобразно със заявеното от този свидетел, ясно видимо и от времевото съобщаване на тези обстоятелства първо от свидетеля на 24.02.23 г., а след това вече и от подсъдимия на 10.04.23 г.

САС убедително е защитил тезата си защо показанията на св. Г. в частта им, касаеща наличието на две момичета, които „накуцвали“ и казвали „Бързо, бързо, че убихме хора“ и се отдалечавали от мястото на инцидента, не са достоверни. Този извод се споделя от ВКС, тъй като действително неговите показания в тази им част се явяват резултат от непълното и неточно възприемане на обстановката в резултат на настъпилата паника и суматоха. В подкрепа на това са и показанията на св. Т., която не е видяла от катастрофиралата кола да излизат хора, а св. М., която също не е видяла самия удар, само е чула човек да казва, че шофьорът е избягал. ВКС не съзира в мотивите на контролираната инстанция изопачаване на заявеното от двете свидетелки в тази част на казаното от тях, поради което и доводът от касационната жалба на адв. К., че тези две свидетелки еднопосочно заявявали излизането на един мъж и две момичета от катастрофиралото (марка), не може да бъде споделен като неподкрепен от доказателствената съвкупност по делото. Още повече, че по-нататък в решението си съдът е продължил със своята аргументация и коректно се е позовал и на данните от видеозаписите на произшествието, впоследствие обект на експертно изследване, от които се установява, че 17 секунди след момента на удара (в първите секунди сред транспортното произшествие се е образувал димен облак, пречещ на видимостта) подсъдимият е единственото лице, заснето да се отдалечава от мястото на катастрофата, тичайки по улицата и накуцвайки с десния крак, както и че е без обувка на десния крак. В същото това време, други лица или лице, които да се отдалечат от катастрофиралия автомобил или да напускат района на местопроизшествието, не са били заснети.

Пак в тази връзка, с оглед заявеното от свидетеля Г. и като продължение на аргументацията си защо показанията му в тази им част не следва да бъдат кредитирани, САС не е пропуснал да обсъди и заснетите на изследваните видеоматериали две бягащи лица от женски пол. Коректно е било разчетено съдържанието на същите, като правилно е било прието, че това не са лица, излезли от автомобила (марка). Касае се до две женски фигури, тичащи на разстояние една от друга, като по-важното е, че те тичат в посока към мястото на катастрофата, а не се отдалечат от нея.

Не намира опора в материалите по делото заявеното общо оплакване, че съдът не бил обсъдил показанията на свидетелите Б., К., Н. и Я., както и не бил изложил мотиви защо техните показания не се кредитират. Така заявеното оплакване всъщност касае оценката на доказателствата и цели намеса на ВКС във възприетата от САС фактология. Дали определени материали се отчитат като достоверни и правдоподобни, но поначало годни, се оценява от съдилищата по същество, които, ако мотивират по надлежен път тезата си, не могат да очакват намесата на ВКС в тяхната суверенна доказателствена дейност (освен при наличие на изключението по чл. 354, ал. 5, изр. 2 НПК). Впрочем, показанията на тази група свидетели са били подложени на самостоятелен анализ от решаващия съд. Съответно на събраната доказателствена съвкупност апелативният съд е обсъдил показанията на свидетелите Б., К., Н. и Я. и е приел, че те не носят достоверна информация за събитията от инкриминираната дата, тъй като те самите не са видели напускането на когото и да било от катастрофиралия автомобил, а пресъздават развилите се на място множество спекулативни версии и интерпретации от събралите се лица, като това е направено на базата на коректен

прочит както на заявеното от тях, така и след като е било съпоставено с относимата доказателствена маса в тази насока.

Съдът е защитил тезата си за липсата на други лица в автомобила на подсъдимия и с позоваване на изготвената комплексна експертиза, като въз основа на изключително тежките деформации, причинени по автомобила на подсъдимия, както и въз основа на даваните от вещите лица разяснения е аргументирал в пълнота тезата си защо приема първо, че ако е имало пътник на задната седалка на автомобила, то той би бил мъртъв, второ – че пътник на предна дясна седалка не би могъл да остане невредим (80 % вероятност от настъпването на летален изход) и да напусне безпрепятствено автомобила и трето – по какъв начин са били получени установените по подсъдимия телесни увреждания.

Освен обясненията на подсъдимия, единствените други преки доказателства, свързани с авторството на инкриминираното деяние, осъществено на 05.07.22 г., се явяват показанията на св. А., като най-вероятно по тази причина защитата акцентира върху тях като оневиняващи С. и твърди, че те са били игнорирани, без да се изложат съображения защо, в нарушение на чл. 339, ал. 2 от НПК.

Упрекът е неоснователен. ВКС не може да се съгласи със заявеното от поверениците на частните обвинители в съдебно заседание пред настоящата инстанция, че следва да се има предвид обстоятелството, че тази свидетелка е депозирала молба до този съд, с която заявява, че се отрича изцяло от показанията си, депозирани от нея пред въззивния съдебен състав в хода на проведеното съдебно следствие по делото. На тях ще се припомни, че в настоящата хипотеза ВКС се явява съд по правото, а не по фактите, той разглежда въпроса доколко процедурно вярно ревизирият съд е достигнал до определена фактология, въз основа на която е приложил и съответното материално право, и не може да събира доказателства, освен в хипотезата по чл. 354, ал. 5, изр. 2 НПК. Затова и отговор на този довод от касационните жалби се дължи, именно за да се проследи дали контролирания съд е действал процедурно вярно. Атакуваният съдебен акт съдържа ясни и убедителни съображения и категорични отговори на поставените от защитата възражения защо показанията на св. А. са били приети за недостоверни. Те са били подложени на самостоятелен анализ, като са били съпоставени със становището на експертите както относно деформациите по автомобила на подсъдимия, така също и със заявеното от тях касателно вероятността за оцеляване изобщо и в частност без увреждания на пътник, возещ се на задната седалка, където е твърдяла, че се е возела св. А.. За отхвърляне на нейните показания като достоверни е било ползвано и заключението на експертизата на л. 69, т. 2 от ДП, съгласно която към момента на пресичане на стоп-линията на автомобила (марка), управляван от св. О., автомобилът, управляван от подсъдимия, се е намирал на 153 метра от него и е бил извън зоната на видимост на водача на този автомобил, поради което и правилно е било прието, че е било невъзможно тази свидетелка да е била в състояние да го види, а още по-малко да възприеме неговото потегляне. И не на последно място, съдът се е аргументирал защо не приема нейните показания за нещо различно, освен като една версия, целяща да оневини подсъдимия, със видеозаписите на произшествието, които, както вече бе посочено, са били и обект на съответно експертно изследване и от които не се установява да има други лица, отдалечаващи се от автомобила (марка) или от мястото на произшествието.

Несподеляема е и тезата на защитата за недоказаност на авторството на деянието по чл. 343, ал. 3, б. “б” вр. ал. 1, б. „в“ вр. чл. 342, ал. 1 от НК поради твърдението, че е открит ДНК материал от подсъдимия на предното пасажерско място и по предната дясна врата на автомобила и наличието на биологичен материал и от други лица по волана и по дръжките на двете предни врати. Този

довод е бил поставян и на вниманието на апелативния съд и същият го е отхвърлил със споделими аргументи. Заключение на изготвената ДНК експертиза от в.л. К., намираща се на л. 23, т. 8 от ДП е било интерпретирано съобразно неговото действително съдържание и смисъл и са направени изводи, че ДНК профилът на обтривката, иззета от скоростния лост на автомобила (марка), напълно съвпада с ДНК профила на подсъдимия С.. При това съдът с нужното внимание е обсъдил и направеното в съдебно заседание разяснение от експерта, съгласно което при получаване на един единствен човешки ДНК профил при изследване на даден обект, резултата означава, че това лице последно е боравило с този обект, като по скоростния лост не се наблюдава биологичен материал (смес) от друго лице/а. В резултат на този анализ съдът е приел, че именно подсъдимият С. е лицето, което последно (и най-често), е боравило със скоростния лост, който пък се явява основен уред (прибор) за управлението на автомобила и следователно лицето, което оставя следи по него, би могло да бъде само и единствено водачът на процесното МПС. За ВКС този извод не е произволен, а единствено възможен с оглед приетото по делото заключение. Единствените биологични следи върху скоростния лост на автомобила на подсъдимия са били оставени от лицето, което последно е боравило с лоста на предавките в момента на произшествието, като по експертен път е било безспорно установено, че тези следи принадлежат само и единствено на подсъдимия С..

Въз основа на събраните по делото доказателствени източници съдът с основание е приел, че този извод не се разколебава от обстоятелството, че по други части на автомобила са открити смеси от ДНК материал на други лица, освен подсъдимия, които са ги докосвали, като се имат предвид волана и двете предни врати, а не, както се сочи в жалбата на адв. К., по дръжките на вратите, по които такъв материал не е бил открит. Убедително съдът е интерпретирал този резултат с обстоятелството, изводимо и от показанията на св. К., че няколко часа преди катастрофата на (улица) автомобилът (марка) е бил оставен в сервизен пункт и в него са влизали други лица, а така също и с голямата повърхност на обектите, по които тези биологични следи са били оставени.

Все във връзка с веригата от косвени доказателства, уличаващи подсъдимия като автор на деянието по този пункт от обвинението, съдът е обсъдил и прочетените, на основание чл. 281, ал. 4 вр. ал. 1, т. 1 и 2 от НПК в тази им част, показания на св. И. за изречената от подсъдимия С. реплика при отиването му в автосервиза на хотел (хотел) в хода на провеждан разговор със св. С. Р., че е „направил беля“ и му трябва стълба. Този свидетел е потвърдил пред съда заявеното от него на досъдебното производство и с основание съдът е приел, че тази реплика на подсъдимия, като изречена спонтанно, макар и с индиректно съдържание, насочва към причиненото транспортно произшествие.

Изложените дотук съображения не дават основание да бъде споделена тезата на защитата, че в резултат от неправилна оценка на доказателствените материали и в нарушение на изискванията по чл. 339, ал. 2 и чл. 107 от НПК, въззивният съд не е достигнал до обективната истина и е постановил своето потвърдително решение, основаващо се на предположения. Изводът за доказаност на обвинението срещу С. за престъплението по чл. 343, ал. 3, б. „б“ вр. ал. 1, б. „в“ вр. чл. 342, ал. 1 от НК е доказателствено защитен, тъй като по делото е налице верига от косвени убедителни и устойчиви доказателства, които позволяват да бъде направен несъмнен извод за авторството на това престъпление.

Не по-различно е положението и с оплакванията на защитниците на подсъдимия относно възприета употреба на наркотични вещества от страна на подсъдимия, все във връзка с осъществено от него престъпление по чл. 343, ал. 3,

б. „б“ вр. ал. 1, б. „в“ вр. чл. 342, ал. 1 от НК. Макар това възражение да е направено в частта от жалбите, занимаващи се с нарушение на материалното право, съдържанието на казаното устойчиво, препраща към доказателствената преценка на съда, иначе казано, към допуснато нарушение на процесуалните правила. Затова се обсъжда в тази част на мотивите на ВКС.

Затрудненията при установяването на наличие на наркотични вещества в организма на подсъдимия произтичат от бягството му от местопроизшествието, както и с оглед на различаващите се заключения на химическите експертизи (л. 173, т. 8 от ДП и л. 143, т. 8 от ДП), които са изследвали кръвните проби, иззети от него принудително на 07.07.22 г. Всъщност, както правилно е приел решаващият съд, в двете заключения противоречието е привидно, то е и условно, тъй като, както е било установено в резултат от положените процесуални усилия на въззивната инстанция, провела допълнителен разпит на експертите от тройната експертиза, разминаването се дължи на различието в използваните методи и чувствителността на използвания технически инструментариум. Не се намери за основателен доводът, развит в жалбата на адв. Х., че съдът бил приел употребата на наркотични вещества от страна на подсъдимия за доказана само и единствено посредством показанията на св. Й., което било недопустимо. Показанията на тази свидетелка пред първата инстанция, включително прочетените ѝ показания от досъдебното производство, са дали повод на САС да приеме, че подсъдимият С. употребява наркотични вещества принципно (според Й. – при събирания в компания, от време на време кокаин), което обстоятелство не се отрича и от подсъдимия, а не и че конкретно посредством нейните показания се е установила употребата на метамфетамин от С. на 05.07.22 г. В случая същественото е, че въз основа на експертните становища съдът е достигнал до верния извод, че към момента на транспортното произшествие, при управлението на автомобила (марка), подсъдимият С. е бил с наличие на наркотично вещество в кръвта си, с други думи – че е употребил такова. Както правилно е било посочено в проверявания акт, без значение е на какъв етап на асимилация се е намирало това наркотично вещество в неговия организъм, по-важното е, че по експертен път, при спазени гаранции за идентификация и тъждественост на обекта на изследване, в кръвта на подсъдимия е бил открит метамфетамин, което е напълно достатъчно да бъде прието, че е употребил такова вещество. За да отстрани всякакви съмнения относно това дали приемът на наркотично вещество е бил извършен от С. преди катастрофата, а не след нея, като имал предвид кога е била взета от него кръв за изследване, а именно 29 часа след инцидента, съставът на апелативния съд назначил и приел заключението на комплексна съдебномедицинска и токсикологична експертиза. Защитата интерпретира това заключение, напълно разбираемо с оглед заетата позиция, като изключващо възможността по категоричен начин да бъде отговорено дали е налице наркотично вещество в кръвта на подсъдимия към момента на деянието. Коректният прочит на експертното заключение обаче разкрива, че при изследване за наркотични вещества в период от време, по-голям от 24 часа, основната биологична проба следва да бъде урина, а не кръв, като в хода на извършените преди това експертизи цялото количество иззета кръв от подсъдимия е било изразходвано, без да е бил направен количествен анализ, който да позволи интерпретация за време на употреба и употребената доза, поради което и експертите са приели, че по експертен път не може да се отговори на въпроса дали употребата на наркотично вещество е реализирана в период от време преди или след настъпване на събитието от 05.07.22 г. Експертите също така са посочили, и това е било прието от решаващия съд, че времето за елиминиране на наркотичното вещество от организма е от 24-48 часа до 3-5 дни, като категорично са изключили

възможността наличието на МЕТ в организма на подсъдимия С. към дата 10.06.22 г. (когато е било извършено престъплението по чл. 343б, ал. 3 от НК), да се намира в кръвта му 25 дни по-късно, дори и при предхождаща системна злоупотреба на наркотичното вещество. Апелативната инстанция е заключила съвсем резонно, че следва да бъдат кредитирани обясненията на подсъдимия С., в които е заявил, че след пътния инцидент на 05.07.22 г. до момента на задържането му не е употребил никакви наркотици. Всичко това, съпоставено с дадените разяснения от експертите, с времето на вземане на кръвната проба от подсъдимия, с установената концентрация на метамфетамин в кръвта му, с откритото в автомобила му наркотично вещество от същия вид, както и с предходната употреба на същия вид наркотик, съвсем закономерно и правилно е било прието от САС като достатъчно, за да се направи несъмнения извод, че към момента на управление на автомобила вечерта на 05.07.22 г. подсъдимият е бил употребил метамфетамин и в кръвта му се е намирало такова вещество.

Не се намери за основателен и доводът, че съдът нарушил чл. 107 от НПК, като отказал допускането на нова автотехническа експертиза, което попречило за разкриването на обективната истина по делото и оттам пък рефлектирало върху правото на защита на подсъдимия С., а и експертизата би могла да подкрепи заявеното от св. В. А. в нейните показания. ВКС не констатира такъв отказ да е бил постановяван от апелативната инстанция. Действително, с въззивната жалба от адв. Х. е било поискано, без аргументи, с едно изречение, както допускането до разпит на две свидетелки – имат се предвид св. В. А. и лицето Е. Й., така и назначаването на автотехническа експертиза, без да се уточнява тази експертиза във връзка с кои обстоятелства се иска. Съдът се произнесъл, че по това искане ще вземе становище след изслушване на всички страни по делото и след конкретизиране на същото. Впоследствие, в хода на цялото проведено въззивно съдебно следствие, искането не е било поддържано нито от адв. Х., нито от адв. К.. Напротив, техните усилия като защитници са били съсредоточени основно към допускането до разпит на посочените две лица. И при приключване на воденото съдебно следствие двамата защитници на подсъдимия не са поддържали това свое искане за назначаване на такава експертиза. Съдът също е счел, че делото е изяснено с помощта на вече назначаваните автотехнически експертизи, поради което и по свой почин не е намерил за нужно назначаването на повторна експертиза за разкриване на обективната истина по делото. ВКС намира, че не е имало необходимост от това, тъй като по делото не са налични различни заключения по едни и същи въпроси. Суверенно право на решаващия състав е да извърши преценка на правно-релевантните факти в рамките на предмета на доказване, стига формирането на вътрешното му убеждение да е било подчинено на изискването за пълнота, обективност и всестранност на изследването на всички обстоятелства и на свързването им в необорими логически констатации, което в настоящия случай е налице. Поради това и не се констатира правото на справедлив съдебен процес на подсъдимия С. да е било нарушено и същият да е бил лишен от възможността да сочи доказателства и да се позовава на тях.

Не се намери за основателно и заявеното в жалбата на адв. Х. оплакване за допуснато съществено нарушение на процесуалните правила относно повдигнатото на подсъдимия С. обвинение по чл. 354а, ал. 3, т. 1 от НК, свързано с липса на описание на престъпна дейност от страна на подсъдимия, а оттам очевидно – до невъзможност за подсъдимия да организира адекватно защитата си по този пункт на обвинението, макар и това да не е заявено изрично. Както първоинстанционният, така и въззивният съдебен състав са се занимавали обстойно с начина на откриване на наркотичното вещество в ползания от подсъдимия С.

автомобил (марка). Действително, въззивният съд не е посочил по какъв начин подсъдимият е установил фактическа власт върху наркотичното вещество метамфетамин (идентично с откритото в кръвта му към момента на управление на автомобила по време на транспортното произшествие), открито по време на повторния оглед на автомобила му в барчето между двете предни седалки. САС не е имал основание да проведе допълнително доказване за установяване на факти за времето, мястото и начина на придобиване на наркотика от подсъдимия най-малко, защото те са извън предмета на доказване по останалата част от обвинението за държане на наркотично вещество, за което той е признат за виновен. Същевременно, след като подсъдимият е признат за виновен само за държане, без надлежно разрешително, на високорисково наркотично вещество, което е престъпление на формално извършване, при което държането е самостоятелна алтернативна форма на изпълнително деяние, то за авторството, вината и така приетата форма на изпълнително деяние е без значение по какъв начин деецът е придобил/получил наркотичното вещество, предмет на държането. Това е така, защото престъпленията на формално извършване се считат довършени с осъществяването на фактическата власт върху предмета на престъпното посегателство. За съставомерността на конкретното деяние е без значение темпоралната продължителност на държането и дали наркотичното вещество принадлежи, съответно на какво основание на дееца. Правно значение има възможността той да постъпи с предмета на престъплението, както намери за добре (вж. Тълкувателно решение № 2/2013 г. по н. т. д. № 2/2013 г., ОСНК на ВКС и Решение № 11/01.03.2017 г. по н. д. № 1283/17 г., ВКС, трето н. о.). Точно такава безпрепятствена възможност за разпореждане с метамфетамина е установена по делото, тъй като той е бил открит в личния автомобил на подсъдимия, ползван само от него, в барчето между двете предни седалки.

С възраженията на защитата срещу доказателствената и аналитична дейност на въззивния съд всъщност се атакува обосноваването на обжалваното решение, като се изразява несъгласие с фактическия извод на предходните съдебни инстанции относно осъществените от подсъдимия общо пет престъпления, две от които на 10.06.22 г. и три от които на 05.07.22 г. Все в тази връзка напълно разбираемо с жалбите (най-вече от адв. К.) основно се критикува дейността на решаващия съд относно най-тежкото обвинение, а именно това по чл. 343, ал. 3, б. „б“ вр. ал. 1, б. „в“ вр. чл. 342, ал. 1 от НК, като по отношение на останалите обвинения, за които С. е бил признат за виновен, се излагат общи твърдения за недоказаност на тяхното авторство и за липсата на доказателства за тяхното осъществяване от обективна и субективна страна. Като се остави настрана, че необосноваването не е сред основанията, на които може да се предизвика касационна проверка, която се ограничава до преценката допуснати ли са съществени нарушения на процесуалните правила при установяване на релевантните фактически положения, в конкретния случай не се констатира такива нито от кръга на абсолютните по чл. 348, ал. 3 от НПК, за които ВКС следи служебно, нито от заявените от защитата във връзка с приложението на чл. 13, чл. 14, чл. 107 и чл. 339, ал. 2 от НПК. Разглеждайки делото по същество, след допълнително въззивно следствие, въззивният съд внимателно е преценил и обсъдил събраните и проверени доказателства. След обективно, всестранно и пълно изследване на всички значими по делото обстоятелства, контролираната инстанция е изпълнила процесуалните си задължения да изложи подробни съображения за основанията, поради които не приема доводите, изложени в подкрепа на въззивната жалба от защитата, включително относно авторството на деянията.

Не намира опора в данните по делото претендираното необсъждане на показанията на свидетелите Т., М., Г., К., Н., Б. и Я. относно твърдените обстоятелства. Напротив, въззивният съд е ползвал техните показания като един обективен източник на информация, като ги е анализирал в тяхната пълнота и е посочил в коя част те следва да бъдат кредитирани и защо. Техните показания са били съпоставени не само помежду им, но и с останалата събрана по делото доказателствена съвкупност, както и с изготвените по делото множество експертизи. За престъпленията, осъществени от подсъдимия на 10.06.22 г. съдът се е позовал на еднопосочните свидетелски показания на всички разпитани свидетели, имащи значение за установяване на фактологията за тяхното осъществяване, включително на документите от административно-наказателната преписка и изготвената технико-документална експертиза – л.42, т. 8 от ДП. Обясненията на подсъдимия, влизащи в противоречие с останалия доказателствен материал, правилно са били отхвърлени като изолирани и като израз на неговата защитна позиция, останала доказателствено необезпечена. Неговите обяснения не са намерили опора и в прочетените от досъдебното производство показания на св. Е. Й., които преповтарят лично заявената от него теза пред тази свидетелка, себеутвърждаваща статута му на водач на МПС.

Все така еднопосочни са и събраните доказателствени източници относно престъплението по чл. 345, ал. 1 от НК, извършено от подсъдимия С. на 05.07.22 г. За разлика от останалите пунктове на обвинението, правилно инстанциите по фактите са приели, че тук са налице и самопризнания на подсъдимия, които са били приети за достоверни предвид подкрепата в останалите относими източници с доказателствено значение-техническите експертизи, протоколите за оглед на местопроизшествие и на автомобила /марка/ от 06.07.22 г., както и показанията на свидетеля З. С.

За другите две деяния, осъществени от подсъдимия на датата 05.07.22 г. вече стана дума в изложението по-горе. ВКС не може да даде по-конкретен отговор на претенцията за допуснати процесуални нарушения, свързана с анализа и оценката на доказателствата поради изтъкнатото вече, че в касационните жалби и в съдебните прения пред настоящата инстанция тя е заявена от защитата общо, без да се обвързва с оспорване на конкретни свидетелски показания или експертни заключения.

По гореизложените съображения ВКС не приема за основателен довода, че мотивите на обжалваното решение страдат от съществени непълноти и липса на отговори на възраженията на защитата. Те съответстват на изискванията по чл. 339, ал. 1 и ал. 2 от НПК и съдържат отговор на всички значими за правилното решаване на делото възражения на подсъдимия и защитниците му. Настояването на защитата да получи отговор и на несъществените за делото възражения не държи сметка, че съдилищата не са длъжни да дават подробен отговор на всеки повдигнат аргумент (вж. Решения на ЕСПЧ по делата *Van de Hurk v. the N.*, § 61; *Boldea v. R.*, § 30; *Lobzhanidze and Peradze v. G.*, § 66; *Nechiporuk and Yonkalo v. Ukraine*, § 280; *Rostomashvili v. G.*, § 59 и *Zhang v. Ukraine*, § 73). След като няма съмнение в изложената от въззивния съд воля по отношение авторството на деянията, доказаността на обвиненията, правната квалификация на деянията, виновността на подсъдимия и определените му наказания, както и няма противоречие между изразените в мотивите и диспозитива на въззивния съдебен акт отговори на поставените от защитата въпроси, което да затрудни тълкуването и изпълнението на контролираната с въззивното решение първоинстанционна присъда, не е налице претендираното в касационните жалби съществено процесуално нарушение, представляващо основание за отмяна по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК.

Претендираните с жалбите нарушения на материалния закон имат известна аргументация, предложена от защитата най-вече в съдебното заседание пред касационната инстанция и то единствено по отношение на осъщественото от него престъпление по чл. 343, ал. 3, б. „б“ вр. ал. 1, б. „в“ вр. чл. 342, ал. 1 от НК. За останалите престъпления нарушението на материалния закон е заявено декларативно, само като последица от твърдените процесуални нарушения, без да е мотивирано с доводи в негова подкрепа освен с неговото осъждане за съответните престъпления.

По отношение на доводите, развити в оплакването, за липсата на доказателства подсъдимият да е управлявал автомобила (марка) в момента на станалата на 05.07.22 г. катастрофа след употреба на наркотични вещества, съображения се казаха по-горе при обсъждане на възраженията в тази насока, поставени на плоскостта на допуснати от решаващия съд съществени процесуални нарушения. Затова и ВКС, при обсъждане на поставените въпроси за приложението на материалното право, ще се занимае с предложените в жалбата на защитника на подсъдимия адв. Х. и развити в съдебно заседание пред настоящия съд доводи за неправилност на съдебното становище на решаващите инстанции и в частност на САС, за наличие спрямо С. на квалифициращото обстоятелство „особено тежък случай“. Този съд се солидаризира с инстанциите по същество, че в кориците на делото присъстват доказателства, от които може да се направи извод за наличието на обсъждания квалифициращ признак. Без да се повтарят съображенията в този аспект, трябва да бъде отново припомнена и подчертана нормата на чл. 93, т. 8 от НК, съгласно която „Особено тежък случай е този, при който извършеното престъпление с оглед на настъпилите вредни последици и на други отегчаващи обстоятелства разкрива изключително висока степен на обществена опасност на деянието и дееца.“ Правилно е било прието от решаващия съд, че установените по делото обстоятелства могат да формулират изключително висока степен на обществена опасност както на деянието, така и на дееца. Тези два фактора са дадени кумулативно, видно от възпроизведената норма на материалния закон, поради което и от вниманието на САС не е убягнала необходимостта те да бъдат установени по един несъмнен начин. Въззивният съд е преценил с напълно споделими и от ВКС аргументи, че самото престъпно деяние е демонстративно negliжиращо правилата за движение по пътищата и в частност чуждия телесен интегритет, както и че е поставило в опасност множество участници в пътното движение и пешеходци. Станалото транспортно произшествие е не само потресаващо и предизвикващо възмущение, но и е необходимо да бъде извлечена поука как не трябва да се действа, особено при вземане предвид на конкретните факти – управление на изключително мощен автомобил в градски условия, с повече от три пъти по-висока скорост от максимално допустимата за градски условия на конкретното място – 166 км/ч., при засилен автомобилен и пешеходен трафик в центъра на столицата, на регулирано кръстовище на два големи булеварда и при ясна видимост. Особената тежест на случая съдилищата са извели и от броя на квалифициращите деянието на С. признаци, общо четири (като коректно е било посочено, че извършването на деянието след употреба на наркотични вещества, без необходимата правоспособност, бягството на подсъдимия от произшествието и смъртта на повече от едно лице не са били отчетени като допълнителни отегчаващи фактори при индивидуализацията на наказанието), а също така и причиняването на смърт на две млади момичета – едната от жертвите е на 22 години, а другата – на 26 години, чийто живот е бил преждевременно прекъснат. Все към изключително високата степен на обществена опасност на деянието не без основание съдилищата са причислили и съзнателното извършване на сведенията до две нарушения на

правилата за движение, намиращи се в пряка причинна връзка с настъпилите вредоносен резултат – превишената скорост и навлизането в кръстовището на червен сигнал на светофара, причинените от деянието несъставомерни имуществени и неимуществени вреди. Не е била подмината и изключително високата степен на обществена опасност на самия деец. Не може да се спори и да се противопоставят каквито и да е аргументи, че подсъдимият е с обременено съдебно минало – извършил е престъпленията, предмет на настоящия обвинителен акт, по-малко от година след ефективното му санкциониране с лишаване от свобода по друго дело за престъпление по чл. 354а, ал. 2 вр. чл. 26 от НК, като присъдата му е влязла в сила на 14.09.21 г., управлява автомобила с неистински регистрационни табели с цел да затрудни идентификацията си от органите на реда, обстоятелството, че малко по-малко от месец след осъществяване на престъплението по чл. 343б, ал. 3 от НК отново управлява автомобил след употреба на наркотични вещества, многобройните му наказания като водач на МПС, разкриващи негово поведение като един „пътен хулиган“, демонстрирано и посредством неправомерно ползването от него сини полицейски светлини при управление на автомобила, системно нарушаващ установените правила за движение по пътищата, включително и ползващ затъмнени стъкла на вратите на автомобила, лошите му характеристични данни и създаденото у него чувство за безнаказаност. Тук е мястото да се обсъди и оплакването, че подсъдимият всъщност не е неправооспособен водач. Съгласно чл. 150а, ал. 1 от ЗДвП, "за да управлява МПС, водачът трябва да притежава СУМПС, валидно за категорията, към която спада управляваното от него превозно средство", т. е. според категорията на управляваното от него МПС се съобразява дали притежаваното от него СУМПС е "съответно". От друга страна, съгласно чл. 157, ал. 1 от ЗДвП той получава и контролен талон към това СУМПС и определен брой контролни точки за отчет на извършваните нарушения. Този талон съпътства СУМПС и може да бъде отнет при съставяне на акт за констатиране на административно нарушение по ЗДвП (АУАН), който го замества за един месец от съставяне на акта. Основното предназначение на СУМПС е удостоверяване на правоспособността на лицето да управлява МПС от дадена категория. ЗДвП "урежда...изискванията за правоспособност на водачите на ППС,... както и принудителните мерки, които се прилагат, и наказанията за нарушаване на разпоредбите на този закон и на издадените въз основа на него нормативни актове", като целта е "да се опазват животът и здравето на участниците в движението по пътищата, да се улеснява тяхното придвижване, да се опазват имуществото на юридическите и физическите лица, както и околната среда от замърсяването от МПС". Когато дадено лице не е провело обучение и не е издържало изпит за придобиване на правоспособност за управление на МПС, то безспорно не притежава такава и нарушава чл. 150 от ЗДвП. Приравнено на него е и правоспособен водач, който съгласно чл. 157, ал. 4 от ЗДвП "губи придобитата правоспособност" заради отнети всички контролни точки. Разумът на това законодателно решение е, че щом той е допуснал множество нарушения на правилата за движение, довело до отнемане на тези всички контролни точки, то има проблем с неговите знания и умения при управлението на МПС и затова следва да ги докаже наново с ново обучение и проверовъчен изпит. Точно такъв подход е бил следван и от САС, като законосъобразно е било прието, че водач, на когото са отнети всички контролни точки, както в случая с подсъдимия, съгласно чл. 157, ал. 4 от ЗДвП, губи придобитата си правоспособност и е длъжен да върне свидетелството си за правоуправление в съответната служба на МВР. Отделно от това е било отчетено и обстоятелството, че свидетелството за правоуправление, което е притежавал С., е

изтекло на 08.10.2014 г. С оглед изложеното и този довод на защитата не може да бъде споделен.

Защитата съзира нарушение на материалния закон и с приложението на чл. 24 от НК по отношение на подсъдимия, като счита, че квалифициращите деянието по чл. 343, ал. 3, б. „б“ вр. ал. 1, б. „в“ вр. чл. 342, ал. 1 от НК елементи от фактическия състав са пренесени и приети от съдилищата и като отегчаващи такива. Оплакването е неоснователно, тъй като такова нарушение не е налице. При преценката за наличие на предпоставките по този законов текст съдът е отчел извършените от подсъдимия пет престъпления, за които е бил признат за виновен, както и обстоятелството, че те са осъществени от него в реална съвкупност, преди да има влязла в сила присъда за което и да е от тях, както и че наложените му наказания са от един и същ вид – лишаване от свобода. Разпоредбите на чл. 23-25 от НК се намират в Общата част на НК. Те не предвиждат отделно наказание за конкретно престъпление, а представляват комплекс от правни норми, които уреждат изтърпяването на наказанията, определени на лице, извършило множество престъпления преди да има влязла в сила присъда за което и да било от тях. Предвид възприетия от законодателя принцип на поглъщане на по-леките от по-тежките наказания, чл. 24 от НК се явява своеобразен коректив на възможния дисбаланс между степента на обществена опасност на извършеното и на дееца от една страна и налагането само на най-тежкото от наказанията, определени за всяко от престъпленията – от друга. Приложението на коментираното правило е свързано с преценка на съда, че наложеното най-тежко наказание няма да постигне целите по чл. 36 от НК. Като съд, комуто е вменено задължението да следи за точното и еднакво прилагане на законите от всички съдилища, ВКС в този си състав намира за нужно да отбележи и още нещо. В принципен аспект е недопустимо едни и същи смекчаващи или отегчаващи обстоятелства да обусловят както определянето на наказанието за отделните престъпления, включени в съвкупността, така и да послужат за приложението на чл. 24 от НК. САС не се е отклонил от това правило. За да прецени, че наложеното на подсъдимия едно общо най-тежко наказание от шестнадесет години лишаване от свобода не е достатъчно и няма да постигне визираните от законодателя цели на същото, освен казаното, съдът е отчел и необходимостта по този начин да бъде изключено създаденото у дееца чувство за безнаказаност, както и за да не се създава такова у останалите членове на обществото. Всичко това правилно е било пречупено и през призмата на задължителната съдебна практика, съгласно която при прилагането на чл. 24 от НК следва да се отчитат броя на престъпленията, тяхната последователност, времето на извършване, характера и тежестта на престъпленията, степен на обществена опасност на личността на подсъдимия, предишните осъждания на дееца и други такива, и при еднородност на наказанията. При това наказанието може да се увеличи по чл. 24 от НК, независимо от това дали наказанията за отделните престъпления са определени при отегчаващи, смекчаващи или изключителни или многобройни смекчаващи обстоятелства. (В този см. ПП № 4/65 г. на ВС).

В касационните жалби не се сочат конкретни съображения за наличието на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК за останалите извършени от подсъдимия престъпления. Доколкото оценката на доказателствата е суверенна дейност на съда, като касационната инстанция се произнася в рамките на установените от въззивния съд фактически положения и не може да установява нови такива, както и не може да се намесва или да замества вътрешното убеждение на решаващия съд, а при проверката за правилността на процеса на формиране на вътрешното убеждение на апелативния съд и спазване на задължението за обективно, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото, не се

констатираха нарушения, обуславящи касационно основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК, следва да се приеме, че при така наведените доводи, които очертават пределите на касационната проверка, липсва нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК, което да е основание за отмяна на обжалваното решение. При установените по делото факти, на базата на надеждна доказателствена основа, материалният закон е бил приложен правилно.

Претендираното нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 3 от НПК за явна несправедливост на наложеното на подсъдимия С. наказание се свързва с неговия размер, както и с продължителността на производството, отделно и с продължителността на мярката за неотклонение “задържане под стража“, взета по отношение на подсъдимия. Независимо от липсата на изложени други доводи и съображения в подкрепа на това искане по заявеното касационно основание, все пак настоящият съд намира за нужно, макар и накратко, да вземе отношение. При определянето на наказанията за всяко едно от петте извършени от С. престъпления въззивната инстанция е изразила принципни съображения, отнасящи се до всяко едно от деянията, като включително е приела и наличието на едно общо за всички деяния смекчаващо обстоятелство за подсъдимия, което е неговата трудова заетост, с които съображения ВКС се съгласява. Правилно и коректно са били отчетени за всяко едно от деянията наличните смекчаващи и отегчаващи неговата отговорност обстоятелства. За престъпленията по чл. 343б, ал. 3 от НК и чл. 316 вр. чл. 308, ал. 2 от НК допълнително са били отчетени лошите характеристични данни на подсъдимия като водач на МПС предвид неговите многобройни наказания по административен ред за нарушаване на правилата за движение по пътищата, поводът за поредната му проверка на 10.06.22 г. – управление на автомобил с допълнително затъмнени стъкла, липсата на правоспособност, поведението на подсъдимия в хода на проверката – арогантно, включващо отправяне на закани с „началници“ на полицейските служители, извършващи проверката, предлагането на парични суми, бягството от самата проверка, поставянето на собствената си личност над закона, особената причина да си служи с неистинско свидетелство за правоуправление – за да преодолее по този начин забраната да управлява МПС поради лишаването си от правоспособност. По отношение на осъщественото от дееца престъпление по чл. 345, ал. 1 от НК въззивният съд е приел като допълнително смекчаващо обстоятелство направеното от подсъдимия самопризнание, като в тази част мотивите на първата инстанция правилно са били коригирани. Не е пропуснато да се отчете като отегчаващо обстоятелство завишената степен на обществена опасност на самото деяние и дееца, като правилно е било прието, че мотив за извършване на престъплението е да се прикрие идентификацията на автомобила, с който на 10.06.22 г. подсъдимият е избягал от извършваната му полицейска проверка. При стриктно съблюдаване на правилата за индивидуализация на наказанието е подхотено и по отношение на престъплението по чл. 354а, ал. 3, т. 1 от НК, като размерът на същото е бил определен при превес на смекчаващите отговорността му обстоятелства. ВКС се съгласява с предложената в тази насока аргументация и намира, че тя почива на правилното приложение на закона и на коректното отчитане на наличните смекчаващи обстоятелства – трудовата ангажираност на подсъдимия, тежестта на престъплението, която не го отличава от типичните случаи на подобни престъпления. Подходът не е по-различен и при определянето на наказанието за престъплението по чл. 343, ал. 3, б. “б“ вр. ал. 1, б. „в“ вр. чл. 342, ал. 1 от НК. Наказанието от шестнадесет години лишаване от свобода, определено от долустепенните съдилища при условията на чл. 54 от НК, е отмерено в рамките на предвиденото в посочената разпоредба наказание лишаване от свобода за срок от

пет до двадесет години (редакция преди изменението с ДВ бр. 67 от 2023 г.), при превес на отегчаващите обстоятелства. Макар и да се споделят изложените от САС съображения за начина, по който следва да се третира определени обстоятелства било то като отегчаващи, било то като смекчаващи и направената в тази насока корекция на мотивите към присъдата на първата инстанция от САС, ВКС намира, че решението търпи критика в тази му част относно приетото като отегчаващо обстоятелство – мястото, на което са се намирали двете жертви. Действително, пострадалата С. се е намирала върху бордюра на тротоара, от външната страна на металната решетъчна ограда, а пострадалата Д. на самия тротоар, където се предполага, че пешеходците следва да се чувстват в безопасност, но в конкретния случай мястото се явява част от общия механизъм на настъпване на транспортното произшествие, поради което и не следва да се третира във вреда на подсъдимия. Все пак това не променя крайния извод за справедливо отмерване на наказанието и за това престъпление, като се отчита, че продължителността на определеното наказание се явява функция на самото много тежко деяние, както и на обстоятелството, че е била причинена смърт на две много млади момичета, които не са имали никакъв принос за настъпилия противоположен резултат. Претендираното намаляване на размера на наложеното на подсъдимия наказание, обосновано с продължителността на задържането му под стража и на воденото наказателно производство, също не се намериха за основателни, а още по-малко същите имат каквато и да било предложена аргументация в тяхна подкрепа. Само ще се припомни, че съгласно чл. 57 от НПК целта на мерките за неотклонение е да се попречи на обвиняемото лице/подсъдимия да се укрие, да извърши престъпление или да осуети привеждането в изпълнение на влязлата в сила присъда. Все в тази връзка, при постановяване на осъдителна присъда спрямо задържано под стража лице, както е и в настоящия случай, времето, през което подсъдимият е бил задържан, се приспада при изпълнение на наказанието лишаване от свобода. Това е било сторено с присъдата на първата инстанция, като по отношение на С. е бил приложен чл. 59 от НК и при изпълнение на наказанието му лишаване от свобода е било приспаднало времето, през което е бил задържан под стража, а именно считано от 06.07.22 г. Не се констатира и неразумна продължителност на воденото спрямо него наказателно производство, която да доведе до необходимост от компенсиране с налагане на наказание при условията на чл. 55 от НК. От момента на привличането му като обвиняем не е изтекъл дълъг период, нито пък се наблюдава някаква неритмичност или несистемност както на органите на досъдебното производство, така и на решаващите съдилища. Поради това, всякакво намаляване на определеното му за изтърпяване наказание оттук насетне би представлявало необосновано толериране на извършеното от подсъдимия, което би било недопустимо и предвид преценените от контролирания съд отегчаващи обстоятелства.

В заключение ВКС прие, че въззивният съд е проявил балансиран подход при комплексна оценка на личността на подсъдимия и степента на обществена опасност на деянието, поради което не са налични основания за корекция на определените наказания – нито за тяхното намаляване, нито за увеличаването им. Изложените дотук съображения не дават основание да се приеме, че въззивният съд е изпълнил със съдържание релевираното в жалбите касационно основание по чл. 348, ал. 1, т. 3 от НПК, тъй като е наложил на подсъдимия С., по правилата на съвкупността, едно общо най-тежко наказание, което съответства на целите на закона и обществената опасност на деянието и дееца.

При липсата на заявените касационни основания не са налице основанията по чл. 354, ал. 3, т. 2 вр. ал. 1, т. 5 вр. чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 от НПК за отмяна на

атакуваното въззивно решение и връщане на делото за ново разглеждане. Що се касае до искането за оправдаване на подсъдимия по обвиненията, за които е осъден, то може да бъде уважено от касационния съд единствено в случаите на чл. 24, ал. 1, т. 1 от НК – когато деянието не е извършено или не съставлява престъпление. Извън тази хипотеза, в правомощията на касационния съд е да провери доколко вътрешното убеждение на контролираната инстанция е формирано при стриктно спазване на процесуалните правила, гарантиращи неговата правилност, а това са основно нормите, регулиращи процеса на събиране, анализ и оценка на доказателствените източници.

Единствено в касационната жалба, подадена от адв. К., като последица от неправилното осъждане на подсъдимия за престъпление по чл. 343, ал. 3, б. „б“ вр. ал. 1, б. „в“ вр. чл. 342, ал. 1 от НК, е направено твърдение за неправилно осъждане на подсъдимия да заплати обезщетение на близките на пострадалите, както и разносните по делото, без същото да е мотивирано. Тук, към казаното от въззивния съд, може да се добави, че всеки е длъжен да поправи вредите, които виновно е причинил другиму. С признаването на подсъдимия С. за виновен в осъществяването на транспортно престъпление със съставомерен резултат настъпила смърт, предявените граждански иски се явяват основателни и доказани до уважените им размери.

Предвид всичко гореизложено, касационният съд не констатира наличието на касационните основания по чл. 348, ал. 1 от НПК, поради което жалбите се явяват неоснователни, а въззивното решение следва да бъде оставено в сила.

Водим от горното, Върховният касационен съд, трето наказателно отделение, на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 от НПК,

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА въззивно решение № 134 от 22.04.2024 г. на Апелативен съд – София, постановено по в.н.о.х.д. № 623/2023 г. по описа на същия съд.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: